

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research Method) โดยใช้วิธีศึกษาแบบสำรวจ (Survey Research) เพื่อศึกษาสภาพและปัญหาของนักศึกษาทหารกองประจำการในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยมุ่งศึกษาสภาพและปัญหาในด้านต่างๆ รวม 3 ระดับ คือ

1. ด้านส่วนตัว แยกเป็น ด้านสุขภาพ การเงิน เพื่อน และการเข้าสังคม และการปรับตัวทางการศึกษา
2. ด้านการจัดโครงการ แยกเป็น หลักสูตรการศึกษา การสอนและความสัมพันธ์กับครูประจำกลุ่ม เวลาในการศึกษา และสื่อต่างๆ
3. ด้านการนำไปใช้ แยกเป็น ประโยชน์จากการเข้าโครงการ และการประกอบอาชีพในอนาคต

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในโครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนสำหรับทหารกองประจำการ ในจังหวัดลพบุรี สระบุรี และพระนครศรีอยุธยา ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2535 ซึ่งในแต่ละจังหวัดมีจำนวนนักศึกษาในโครงการรวมทั้งสิ้น 3,155 คน จำแนกได้ดังนี้

จังหวัด	จำนวนนักศึกษาทั้งหมด
ลพบุรี	2,510
สระบุรี	534
พระนครศรีอยุธยา	111

การเลือกกลุ่มตัวอย่างนั้น เนื่องจากกลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีพื้นฐานและภูมิหลังในด้านต่างๆ ใกล้เคียงกัน ผู้วิจัยใช้วิธีการกำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยการใช้ประชากรกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 355 คน โดยใช้สูตร คือ $\text{กลุ่มตัวอย่าง} = \frac{n \times 400}{n + 400}$ จากนั้นจึงใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย (Simple Random Sampling) ตามจำนวน จำแนกได้ดังนี้

จังหวัด	ประชากร	กลุ่มตัวอย่าง
ลพบุรี	2,510	246
สระบุรี	534	77
พระนครศรีอยุธยา	111	61

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น โดยศึกษาจากเอกสารงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนการสัมภาษณ์นักศึกษาอย่างไม่เป็นทางการ สร้างขึ้นเป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของนักศึกษา สภาพการจัดโครงการและปัญหาของนักศึกษา 3 ด้าน คือ

1. ด้านส่วนตัว แยกเป็น

- สุขภาพ
- การเงิน
- เพื่อนและการเข้าสังคม
- การปรับตัวทางการศึกษา

2. ด้านการจัดโครงการ แยกเป็น

- หลักสูตรการศึกษา
- การสอนและความสัมพันธ์กับครูประจำกลุ่ม
- เวลาในการศึกษา
- สื่อต่างๆ

3. ด้านการนำไปใช้ แยกเป็น

- ประโยชน์จากการเข้าโครงการ
- การประกอบอาชีพในอนาคต

แบบสอบถามเกี่ยวกับสภาพและปัญหาของนักศึกษานี้ มีข้อคำถามทั้งหมด 67 ข้อ แยกได้ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นคำถามประเภทเติมค่าและเลือกตอบ จำนวน 7 ข้อ มุ่งสำรวจสภาพส่วนตัวและข้อมูลพื้นฐานบางประการ ได้แก่ อายุ หน่วยงานที่สังกัด ระยะเวลาการจบการศึกษา ชั้นประถมปีที่ 6 อาชีพเดิม ภูมิลำเนาเดิม และราชได้ก่อนเข้ามาเป็นทหารกองประจำการ

ตอนที่ 2 เป็นคำถามประเภทเลือกตอบ (Multiple Choice) จำนวน 20 ข้อ เป็นข้อคำถามเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการในด้านต่างๆ และการนำไปใช้

ตอนที่ 3 เป็นคำถามจำนวน 40 ข้อ เกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษาที่ประสบอยู่ในด้านส่วนตัว คือ ด้านสุขภาพ การเงิน เพื่อนและการเข้าสังคม และการปรับตัวทางการศึกษาด้านการจัดโครงการคือ หลักสูตรการศึกษา การสอนและความสัมพันธ์กับครูประจำกลุ่ม เวลาในการศึกษา และสื่อต่างๆ คำถามตอนที่ 3 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 3 ระดับคือ เป็นปัญหามาก เป็นปัญหา และไม่เป็นปัญหา

ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นไปขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ เพื่อตรวจแก้ไขด้านเนื้อหา ภาษา ส่วนที่ใช้ในแบบสอบถามให้ชัดเจนยิ่งขึ้น แล้วนำไปหาความตรงด้านเนื้อหาของข้อคำถาม โดยให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 2 ท่าน เป็นผู้ตรวจแบบสอบถาม คือ

1. ดร.กล้า สมตระกูล   ผู้อำนวยการกองแผนงาน กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ
2. นายปาน กิมบี   ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ประเภทบุคคลภายนอก กรมการศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการ

เมื่อผู้ทรงคุณวุฒิทั้ง 2 ท่านได้ตรวจแบบสอบถาม พร้อมทั้งให้ข้อเสนอแนะในการแก้ไขปรับปรุงข้อความและข้อคำถามแล้ว ผู้วิจัยได้นำแบบข้อสอบถามมาปรับปรุงอีกครั้งหนึ่ง เมื่อผ่านความเห็นชอบจากอาจารย์ที่ปรึกษาแล้ว ได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาทหารกองประจำการใน

โครงการขยายโอกาสทางการศึกษานอกระบบโรงเรียนที่จังหวัดราชบุรี จำนวน 30 คน แล้วนำผลการตอบไปวิเคราะห์หาค่าจำแนก แล้วคัดเลือกข้อคำถามที่มีอำนาจจำแนกและทดสอบ เพื่อหาค่าความเที่ยงของแบบสำรวจ (Reliability) โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α -coefficient) ของครอนบาช (ประกอบ กรมสูตร, 2528 : 42-43) จากสูตร

$$\alpha = \frac{n}{n-1} \left[1 - \frac{S^2 i}{S^2 x} \right]$$

n = จำนวนข้อสอบ

$S^2 i$ = ความแปรปรวนของคะแนนแต่ละข้อ

$S^2 x$ = ความแปรปรวนของคะแนนของทุกคน

จากการคำนวณปรากฏว่า สัมประสิทธิ์แห่งความเที่ยงของแบบสำรวจมีค่า .97 ซึ่งนับว่าเป็นแบบสำรวจที่เชื่อถือได้ ผู้วิจัยจึงนำแบบสำรวจไปใช้เป็นเครื่องมือในการวิจัยต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้เริ่มเก็บข้อมูล ตั้งแต่วันที่ 1 กุมภาพันธ์ 2536 ถึงวันที่ 26 มีนาคม 2536 โดยผู้วิจัยแจกแบบสอบถามด้วยตนเองส่วนหนึ่งและได้รับความร่วมมือจากครูประจำกลุ่มช่วยในการประสานงานและเก็บรวบรวมแบบสอบถามให้บางส่วน แบบสอบถามที่ส่งออกไป 400 ฉบับ ได้รับกลับคืนเป็นแบบสำรวจที่สมบูรณ์จำนวน 384 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 96

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิเคราะห์ข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้ ใช้โปรแกรมสำเร็จรูปสำหรับสังคมศาสตร์ SPSS/PC+ (Statistical Package for Social Science / PC+) และใช้สถิติในการวิเคราะห์ดังนี้

1. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพส่วนตัวของกลุ่มตัวอย่าง วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และหาค่าร้อยละนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย
2. ข้อมูลเกี่ยวกับสภาพการจัดโครงการในแบบสอบถามตอนที่ 2 วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่และหาค่าร้อยละ นำเสนอในรูปแบบตารางประกอบการบรรยาย

3. ข้อมูลเกี่ยวกับปัญหาในด้านต่างๆ ในแบบสอบถามตอนที่ 3 วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำเสนอในรูปแบบของตารางประกอบการบรรยาย

4. การเปรียบเทียบสภาพส่วนตัวของนักศึกษาและสภาพการจัดโครงการ ใช้ค่าสถิติไค-สแควร์ (Chi-Square)

5. การเปรียบเทียบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเกี่ยวกับปัญหาของนักศึกษา ใช้วิธีการวิเคราะห์ความแปรปรวน (Anova)

ศูนย์วิทยุทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย